

ტექნიკური რეგლამენტი - „გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმების მიკვლევადობისა და ეტიკეტირების, გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის შესახებ“

მუხლი 1.

პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსის 56-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 58-ე მუხლის მე-2 ნაწილისა და სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 75-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული ტექნიკური რეგლამენტი - „გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმების მიკვლევადობისა და ეტიკეტირების და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის შესახებ“

მუხლი 3.

დადგენილება **ამოქმედდეს** 2022 წლის 31 დეკემბრიდან.

პრემიერ - მინისტრი

გიორგი კვირიკაშვილი

ტექნიკური რეგლამენტი - „გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმების მიკვლევადობისა და ეტიკეტირების, გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის შესახებ“

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

„გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმების მიკვლევადობისა და ეტიკეტირების, გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი (შემდგომში - ტექნიკური რეგლამენტი) ადგენს მოთხოვნებს გენეტიკურად მოდიფიცირებული (შემდგომში გენმოდიფიცირებული - გმო) სურსათისა და ცხოველის საკვების მიკვლევადობის მიმართ და აწესრიგებს ბიზნესოპერატორის მიერ მათი ეტიკეტირებისა და ბაზარზე განთავსების პირობებს.

მუხლი 2. მიზანი და გამოყენების სფერო

1. ტექნიკური რეგლამენტი მიზნად ისახავს გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი, გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი პროდუქტების და გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის ძირითად პრინციპების განსაზღვრას.

2. ტექნიკური რეგლამენტი ადგენს მოთხოვნებს, რომელიც დაკავშირებულია:

ა) გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების ეტიკეტირების სიზუსტესთან;

ბ) გარემოზე ზემოქმედების მონიტორინგთან;

გ) კონკრეტულ შემთხვევებში ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის მონიტორინგთან;

დ) შესაბამის რისკის მართვის ღონისძიებების განხორციელებასთან;

ე) აუცილებლობის შემთხვევაში ბაზარზე განთავსებული პროდუქტის ამოღებასთან.

3. ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნები ვრცელდება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ბაზარზე განთავსებულ:

ა) პროდუქტზე, რომელიც შეიცავს გენმოდიფიცირებულ ორგანიზმ(ებ)ს ან შედგება გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან;

ბ) სურსათზე/ცხოველის საკვებზე, რომელიც წარმოებულია გენმოდულიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან.

4. ამ ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება ადამიანისა და ვეტერინარული დანიშნულებისათვის განკუთვნილ სამკურნალო საშუალებებზე.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტებები

1. ამ ტექნიკური რეგლამენტის მიზნებისათვის, სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით განსაზღვრულ ტერმინებთან ერთად გამოიყენება ტერმინები, რომელთაც აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმი** - (შემდგომ - გენმოდულიფიცირებული ორგანიზმი ან გმო), ნებისმიერი ორგანიზმი (ადამიანის გარდა), რომლის გენეტიკური მასალა შეცვლილია არაბუნებრივი (თანამედროვე ბიოტექნოლოგიური) მეთოდების გამოყენებით, რაც ნიშნავს ორგანიზმის გენეტიკური მასალის შეცვლას ხელოვნურ (in vitro) პირობებში ნუკლეინის მჟავების ორგანიზმის უჯრედებში ან ორგანელებში პირდაპირი ინექციის მეთოდის ან/და სხვადასხვა ტაქსონომიური სტატუსის მქონე ორგანიზმების უჯრედების შერწყმის მეთოდების გამოყენებით. ეს მეთოდები საშუალებას იძლევა, გადაიღახოს ბუნებრივი, ფიზიოლოგიური, რეპროდუქციული ან რეკომბინაციული ბარიერი. ამავე დროს ეს მეთოდები არ განეკუთვნება ტრადიციულ სელექციურ და ჯიშთა გამოყვანის მეთოდებს;

ბ) **გმო-დან წარმოებული** - გმო-დან სრულად ან ნაწილობრივ მიღებული პროდუქტი, რომელიც არ შეიცავს გმო-ს ან არ შედგება გმო-გან;

გ) **მიკვლევადობა** - გმო -ს და გმო-დან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების, მასში გამოსაყენებლად განკუთვნილი ნებისმიერი ნივთიერების შესახებ მონაცემებისა და ინფორმაციის დადგენის შესაძლებლობა ბაზარზე განთავსების - წარმოების, გადამუშავებისა და დისტრიბუციის ყველა ეტაპზე;

დ) **უნიკალური იდენტიფიკატორი** - ციფრული ან ანბანურ-ციფრული მარტივი კოდი, რომლითაც შესაძლებელია გენმოდულიფიცირებული ორგანიზმის და მისი მიღებისათვის გამოყენებული ტრანსფორმაციის ავტორიზებული მეთოდის იდენტიფიკაცია, რაც ამ გენმოდულიფიცირებული ორგანიზმის შესახებ კონკრეტული ინფორმაციის მიღების საშუალებას იძლევა;

ე) **ინგრედიენტი** - ნებისმიერი ნივთიერება ან პროდუქტი, მათ შორის არომატიზატორი, საკვებდანამატი, საკვები ფერმენტი და ასევე შედგენილი

ინგრედიენტის ნებისმიერი შემადგენელი ნაწილი, რომელიც გამოიყენება სურსათის წარმოებისა და დამზადებისას და მზა სურსათში არსებობს საწყისი ან/და შეცვლილი ფორმით. ნარჩენები არ მიეკუთვნება ინგრედიენტს;

ვ) **ბაზარზე განთავსება** – ბიზნესოპერატორის მიერ ავტორიზებული სურსათის/ცხოველის საკვების რეალიზაციის მიზნით განთავსება, მათ შორის, გაყიდვის ან სხვა ფორმით გადაცემის შეთავაზება, სასყიდლით ან უსასყიდლოდ მიწოდება, რეალიზაცია, დისტრიბუცია და სხვა ფორმით მიწოდება;

ზ) **დაფასოებული პროდუქტი** - საცალო ვაჭრობის პუნქტში განთავსებამდე წინასწარ ნაწილობრივ ან მთლიანად შეფუთული ერთეული პროდუქტი, რომელიც შედგება პროდუქტისა და შესაფუთი მასალისაგან და რომლის შიგთავსის შეცვლა შეუძლებელია შეფუთვის გახსნის ან შეცვლის გარეშე;

თ) **პროდუქტის ბაზარზე განთავსების პირველი ეტაპი** - წარმოება - დისტრიბუციის პირველი ეტაპი, როდესაც პროდუქტი ხელმისაწვდომი ხდება მესამე მხარისათვის.

2. ამ ტექნიკური რეგლამენტის მიზნებისთვის ასევე გამოიყენება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ტერმინები.

მუხლი 4. მოთხოვნები გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი და გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი პროდუქტის მიკლვევადობისა და ეტიკეტირებისადმი

1. პროდუქტის, რომელიც შედგება გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან ან შეიცავს გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ს, მათ შორის დაუფასოებელი პროდუქტის მიკლვევადობის უზრუნველყოფისათვის, ბიზნესოპერატორი ვალდებულია ბაზარზე განთავსების პირველი ეტაპზე, გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი და გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი პროდუქტის შესახებ ამ პროდუქტის მიმღებ ბიზნესოპერატორს წერილობითი მიაწოდოს შემდეგი სახის ინფორმაცია, რომ:

ა) პროდუქტი შედგება გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან ან შეიცავს გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ს;

ბ) ამ გენმოდირეცირებულ ორგანიზმ(ებ)ს მინიჭებული აქვს უნიკალური იდენტიფიკატორ(ებ)ი.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პროდუქტის ბაზარზე განთავსების შემდგომ ეტაპებზე ბიზნესოპერატორმა უნდა უზრუნველყოს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული ინფორმაციის წერილობით მიწოდება პროდუქტის მიმღები ბიზნესოპერატორისათვის.

3. პროდუქტთან დაკავშირებით, რომელიც შედგება გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისგან ან შეიცავს გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ები)ს ნარევეს და განსაზღვრულია მხოლოდ უშუალოდ სურსათად/ცხოველის საკვებად ან გადამუშავების მიზნით გამოყენებისათვის, ბიზნესოპერატორის მიერ ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ინფორმაცია შეიძლება ჩანაცვლდეს მხოლოდ გამოყენების შესახებ ინფორმაციით, რომელშიც მოცემული იქნება ნარევეში გამოყენებული ყველა გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ის უნიკალური იდენტიფიკატორის ჩამონათვალი.

4. ბიზნესოპერატორს უნდა ჰქონდეს სისტემები და სტანდარტიზებული პროცედურები ამ მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული ინფორმაციის 5 წლის განმავლობაში შენახვისათვის ყოველი მიწოდების შემდეგ იმ ბიზნესოპერატორების იდენტიფიკაციისათვის, ვის მიერ და ვისზეც განხორციელდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პროდუქტის მიწოდება.

5. ბიზნესოპერატორმა უნდა უზრუნველყოს პროდუქტის, რომელიც შედგება გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან ან შეიცავს გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ს, ეტიკეტირება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად.

6. ამ მუხლის პირველი - მე-6-ე პუნქტებით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება პროდუქტზე, რომელშიც ავტორიზებული გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ები)ი კვალის სახით არსებობს შემთხვევით ან მათი არსებობა ტექნიკურად გარდაუვალი აუცილებლობითაა განპირობებული და მათი შემცველობა არ აღემატება 0,9 %-ს.

7. ამ მუხლის პირველი, მე-2-6-ე პუნქტებით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება გენმოდირეცირებული ორგანიზმების კვალის სახით შემთხვევით არსებობაზე პროდუქტებში, რომელიც განკუთვნილია უშუალოდ სურსათად/ცხოველის საკვებად ან გადამუშავების მიზნით გამოყენებისათვის და მასში გენმოდირეცირებული ორგანიზმების არსებობა შემთხვევით ან ტექნიკურად გარდაუვალი აუცილებლობითაა განპირობებული და მათი შემცველობა არ აღემატება 0,9 %-ს.

მუხლი 5. გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობა

1. გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების ბაზარზე განთავსებისას, ბიზნესოპერატორი ვალდებულია იმ ბიზნესოპერატორს, რომელიც იღებს ამ პროდუქტს, წერილობით მიაწოდოს შემდეგი სახის ინფორმაცია:

ა) მითითება სურსათის ყველა იმ ინგრედიენტის შესახებ, რომელიც წარმოებულია გენმოდირეცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან;

ბ) მითითება ცხოველის საკვების ყველა იმ მასალის და დანამატის შესახებ, რომელიც წარმოებულია გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან;

გ) მითითება, რომ პროდუქტი წარმოებულია გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან იმ შემთხვევაში, თუ პროდუქტზე არ არის ინგრედიენტების ჩამონათვალი.

2. ბიზნესოპერატორს უნდა ჰქონდეს სისტემები და სტანდარტიზებული პროცედურები ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის 5 წლის განმავლობაში შენახვისათვის იმ ბიზნესოპერატორების იდენტიფიკაციისათვის, ვის მიერ და ვისზეც განხორციელდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პროდუქტის მიწოდება ყოველი მიწოდების შემდეგ.

3. ამ მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული მოთხოვნები არ ვრცელდება სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილ პროდუქტში გენმოდიფიცირებულ ორგანიზმ(ებ)ზე, რომელშიც გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ები) იკვალის სახით არსებობს შემთხვევით ან მათი არსებობა ტექნიკურად გარდაუვალი აუცილებლობითაა განპირობებული და მათი შემცველობა არ აღემატება 0,9 %-ს.

მუხლი 6. სახელმწიფო კონტროლი

1. ამ ტექნიკური რეგლამენტით და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი პროდუქტის და გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების სახელმწიფო კონტროლს, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს:

- ა) სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო;
- ბ) სსიპ - შემოსავლების სამსახური.

2. გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი პროდუქტის და ასევე გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას ნიმუშის აღება ხორციელდება დანართით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინებით, ხოლო ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევები ხორციელდება ISO - სტანდარტების ან სხვა საერთაშორისოდ აღიარებული ვალიდირებული მეთოდების გამოყენებით.

ნიმუშის აღება

გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ის შემცველი და გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან შედგენილი პროდუქტის და ასევე გენმოდიფიცირებული ორგანიზმ(ებ)ისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას

პარტიის ზომა (ტონა)	ნიმუშის ზომა (კგ)	ინკრემენტალური ნიმუშების* რაოდენობა
≤ 50	5	10
100	10	20
250	25	50
≥ 500	50	100

* ინკრემენტალური ნიმუში - პროდუქტის მცირე, თანაბარი რაოდენობა, რომელიც აღებულია პარტიის სხვადასხვა სიღრმეში, სხვადასხვა წერტილიდან (სტატიკური, უძრავი აღება) ან პროდუქტის ნაკადიდან, დროის დადგენილ შუალედებში (დინამიური, მოძრავი აღება);